

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»**

МАТЕРІАЛИ

XII Інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених

ОСВІТА ТА СОЦІАЛІЗАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ

ОДЕСА-2024

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»**

**кафедра філософії, соціології та менеджменту соціокультурної
діяльності**

М А Т Е Р І А Л И

XII Інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених

ОСВІТА ТА СОЦІАЛІЗАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ

(Одеса, 18-19 квітня 2024 року)

Одеса -2024

УДК: 37+316.61

Освіта та соціалізація особистості. *XII Інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених* (Одеса, 18-19 квітня 2024 р.) 111 с.

Рецензенти:

Пальчинська Мар'яна Вікторівна – доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри соціально-гуманітарних наук Державного університету інтелектуальних технологій та зв'язку.

Орленко Ірина Миколаївна - доктор філософії, завідувачка Одеського обласного ресурсного центру підтримки інклюзивної освіти КЗВО «Одеська академія безперервної освіти» Одеської обласної ради.

Збірник матеріалів Інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених «Освіта та соціалізація особистості» вміщує матеріали, які досліджують освіту ХХІ століття, інновації та перспективи розвитку; стан та проблеми реформування системи української освіти; філософію освіти перед викликами сучасності; молодь в освітньому просторі: механізми соціалізації та самореалізації; соціальну адаптацію особистості в умовах суспільних трансформацій; ціннісні орієнтири та культурні практики особистості в українському суспільстві та розглядаються девіації та суспільні рухи у соціальному просторі сучасної України. Рекомендовано для науковців, педагогів, докторантів, аспірантів, здобувачів освіти.

Ухвалено до друку та розповсюдження мережею інтернет вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський державний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», протокол № 17 від 27 червня 2024 р.

Семко Яна Сергіївна, кандидат філософських наук, доцент кафедри мистецтвознавства та загально-гуманітарних дисциплін, Міжнародний гуманітарний університет, м. Одеса, Україна

КОМУНІКАТИВНИЙ ПРОСТІР СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ

Історичний вік комунікації дорівнює історії людського суспільства, і, отже, є однією з основних потреб людини. На сьогоднішній день всі види та форми людської комунікації представлені в їхній електронній версії: соціальні мережі, месенджери, електронна пошта тощо. Ми не просто спілкуємось у мережі, а й конструємо образ себе через коло спілкування, історію публікацій, лайки, коментарі, групи. З одного боку, соціальні мережі відбивають наші уподобання та реальні соціальні зв'язки, з іншого боку, вони дозволяють творити новий образ власного «Я» за допомогою технічної та технологічної складової.

Мета цієї роботи – проаналізувати потреби, які спонукають використовувати соціальні мережі, описати їх комунікативний простір.

Для початку звернемося до причин, що спонукають особистість створювати обліковий запис у соціальних мережах. Це може бути:

- 1) пошук нових друзів;
- 2) постійне бажання бути у зв'язку з іншими;
- 3) бажання виділитися серед інших;
- 4) пошук розважального контенту, зокрема ігрова залежність – у вигляді соціальних ігор;
- 5) бажання підвищити власний статус та самооцінку та, як наслідок, самореалізуватися;
- 6) бажання урізноманітнити свій час;
- 7) ухиляння від реальності [3].

Причинами популярності соціальних мереж виступають такі категорії: спілкування, ідентифікація, реалізація, дозвілля. Спілкування є процесом взаємозв'язку суб'єктів у суспільстві та полягає у взаємному обміні інформацією.

Спілкування у соціальних мережах відповідає тим самим цілям, як у реальному житті, проте у мережі воно різноманітніше. Так, можливо підтримувати постійний контакт з людьми, які знаходяться далеко, легко заводити нові знайомства і підтримувати їх, вступати до груп, підписуватися на новини та активно обговорювати проблеми, що цікавлять. Але, незважаючи на всі плюси такого спілкування, воно хаотичне, мозаїчне і відрізняється за глибиною зв'язків від спілкування насправді. Також можна помітити зміну традиційної комунікативної схеми: «Я» взаємодіє не з істинним адресатом, але зі своїм уявленням про нього, наділяючи його при цьому тими якостями, які він може і не мати.

Ідентифікація за своєю суттю є пошуком відповіді на питання: «Хто є я?». Ідентифікуючи себе в соціальній мережі, особистість, з одного боку, розкриває себе за загальноприйнятими шаблонами (місце роботи, навчання, фото профілю

тощо), з іншого боку, вона конструює образ, який мислить як ідеальний. У мережі створюється свій світ, що живе за тими законами, які суб'єкт сам йому і наказує. Це своєрідний кіборг із реальними даними. Як пише О. Курбан, «Інтернет виступає, з одного боку, як зріз альтернативної соціальності, простір соціальної тіні... з іншого боку, він може розглядатися як інституційний проект і як поле соціалізації, де освоюється своєрідна субкультура, ціннісні підстави, цільові орієнтири, комунікативні патерни та способи самоідентифікації» [2, с. 630]. У мережі суб'єкт розкриває себе із різних сторін, «приміряючи» мережеві образи [1].

Таким чином, соціальна мережа розширює рамки можливого та дозволяє особистості творити своє «Я» за допомогою комунікації. Крім самоідентифікації, будь-яка особистість покликана реалізувати свій внутрішній потенціал. Сучасні інформаційні технології дозволяють як приміряти різні образи, а й активно створювати нові продукти духовної творчості. Як пише В. Матвієнко, «основною причиною віртуальної самореалізації є пошук нових шляхів самопізнання, можливостей самореалізації, потреба активізації творчого потенціалу» [4, с. 303].

Незважаючи на колосальні можливості для реалізації власних проектів, простір соціальної мережі тісно пов'язаний з індивідуальним трафіком і, звичайно, ступенем популярності особистості. Тому можливість не означає автоматичне прийняття та просування продуктів творчості. Також варто зазначити, що анонімність простору мережі провокує деяких користувачів виявляти ворожість до інших учасників комунікації. Соціальна мережа надає засоби не тільки для задоволення потреби у самовираженні та самореалізації, а й для проведення вільного часу. Сьогодні дозвілля постає як значний компонент сучасної культури. У його структурі виділяють кілька рівнів: відпочинок (як відтворення сил індивіда), розвага, пізнавальна діяльність та творчість [1].

Як уже говорилося вище, соціальні мережі дозволяють реалізувати індивідууму його пізнавальні та творчі потреби, розширюючи жорсткі межі реального світу та вводячи особистість у віртуальний простір мережі. Варто згадати і про зняття кордонів між роботою та дозвіллям у деяких сферах діяльності. Так, сценарист сюжетно-рольових ігор та геймер грають чи працюють? Пов'язано це з тим, що з розвитком комп'ютерної мережі, центр творчої активності змістився зі сфери праці до сфери дозвілля. І сьогодні часто складно визначити де робота, а де дозвілля. Розважальний контент у соціальних мережах представлений різноманітними продуктами як низької, так і високої якості. Це говорить про те, що соціальна мережа надає можливості для проведення вільного часу різним категоріям користувачів із різними потребами.

Отже, розвиток глобальної мережі сприяв появі нових форм комунікації. Однією з таких форм виступила соціальна мережа як простір для побудови нових соціальних зв'язків та підтримки старих. Для неї характерні такі особливості:

1) комунікативний простір різноманітніший, але хаотичний, мозаїчний і поверховий на відміну від спілкування у реальному житті;

2) простір соціальної мережі за рахунок великої кількості горизонтальних зв'язків сприяє самореалізації та самопізнанню, але в той же час виставляє особистість з усіма її позитивними та негативними якостями на суд абсолютно різних людей, що може вкрай негативно позначитися на ще не сформованій психіці, наприклад, дітей чи підлітків;

3) техніко-технологічна складова дозволяє конструювати та постійно добудовувати/перебудовувати образ свого віртуального «Я», що сприяє розкриттю нових якостей, але водночас особистість стає диспергованою та несфокусованою;

4) вільне проведення часу в мережі хоча і різноманітно, проте частіше переважають продукти низької якості.

Список використаної літератури

1. Берегова О. Комунікація в соціокультурному просторі України: технологія чи творчість? Київ : НМАУ ім. П. Чайковського, 2006. 388 с.

2. Курбан О. В. Правові основи функціонування соціальних комунікацій в Україні. Держава і право: Збірник наукових праць. Юридичні і політичні науки. Вип. 46. Київ : Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 2009. С. 627-631.

3. Лалл Дж. Мас-медіа, комунікація, культура. Глобальний підхід. Київ : К.І.С., 2002. 264 с.

4. Матвієнко В. Я. Соціальні технології. Київ : Українські пропілеї, 2001. 446 с.

Солдатенко Олександр Ігорович, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри мистецьких дисциплін Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка, Україна

ІНКЛЮЗІЯ В РАДІО ЯК ЧИННИК РІЗНОМАНІТНОСТІ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ СФЕРИ УКРАЇНИ

Радіо, як потужний засіб комунікації, відіграло значну роль у формуванні суспільства, поширенні інформації та єднанні людей по всьому світу. В останні роки інклюзія набула значного визнання та поширення в соціокультурній сфері України і радіо не є винятком, так як «радіомовлення володіє унікальними акустичними та комунікативними можливостями для акумулювання на своїй платформі електронного інклюзивного простору, що в умовах технологічних трансформацій може стати осередком для розвитку та соціалізації представників різних категорій українців» [3 с. 744]. Наприклад, Проєкт «Радіодрама» від Українського радіо включає радіовистави за творами шкільної програми [7].

ГЕНОЦИД: МОРАЛЬНО-ЕТИЧНІ ПРОБЛЕМИ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА	
<i>Krokhmal Oleksandr</i>	67
NATIONAL MENTALITY: ONTOLOGICAL APPROACH	
<i>Куцак Елеонора, Петінова Оксана Борисівна</i>	69
ПІФАГОРІЙСЬКА МОДЕЛЬ СВІТУ	
<i>Лазько Антон Вікторович</i>	75
ЛЮДИНА В ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИНАХ	
<i>Муся Анастасія, Петінова Оксана Борисівна</i>	77
ФІЛОСОФІЯ ЦИФРОВОЇ ЛЮДИНИ ТА ЦИФРОВОГО СУСПІЛЬСТВА	
<i>Начев Андрій Петрович</i>	79
ФІЛОСОФСЬКЕ ОСМИСЛЕННЯ ГЕНЕЗИ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА	
<i>Окорокова Віра Вікторівна</i>	81
THE MAIN RISKS OF CYBERSOCIALIZATION OF MODERN THE YOUTH	
<i>Паїл Руслан Олексійович, Атаманюк Зоя Миколаївна</i>	84
ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ І РОЛЬ МАТЕРІАЛЬНОГО ВИРОБНИЦТВА НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА	
<i>Reutskyi Vasyl</i>	85
THE INFLUENCE OF THE FIRST FOUR PRESIDENTS OF UKRAINE ON THE AXIOSPHERE OF UKRAINIAN CULTURE	
<i>Семко Яна Сергіївна</i>	87
КОМУНІКАТИВНИЙ ПРОСТІР СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ	
<i>Солдатенко Олександр Ігорович</i>	89
ІНКЛЮЗІЯ В РАДІО ЯК ЧИННИК РІЗНОМАНІТНОСТІ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ СФЕРИ УКРАЇНИ	
<i>Танасюк Дар'я, Петінова Оксана Борисівна</i>	94
ФІЛОСОФІЯ І НАЦІОНАЛЬНІСТЬ (НА ПРИКЛАДІ ФРАГМЕНТІВ ПРАЦЬ М. МАКСИМОВИЧА, В. ЛИПИНСЬКОГО, М. ХВИЛЬОВОГО, Д. ЧИЖЕВСЬКОГО, М. ШЛЕМКЕВИЧА)	
<i>Чайка Анна Сергіївна, Атаманюк Зоя Миколаївна</i>	99
РОЗУМІННЯ ПРОБЛЕМИ СОЦІАЛІЗАЦІЇ ЛЮДИНИ	
<i>Шешеня Катерина, Петінова Оксана Борисівна</i>	103
ЩО ТАКЕ ПОСТУП? СОЦІАЛЬНО-ФІЛОСОФСЬКА ТЕМАТИКА В ІВАНА ФРАНКА (НА ПРИКЛАДІ ВИБРАНИХ ТВОРІВ)	
<i>Усатюк Ігор Миколайович</i>	107
ЕВОЛЮЦІЯ РОЛІ ЛЮДИНИ В СОЦІАЛЬНО- ЕКОНОМІЧНОМУ РОЗВИТКУ	